პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ბოლშევიკური
კადრებისათვის

ტფილისის უნივერსიტეტის 10 დღიური ორგანო

პარასკევი
3
ივლისი
1936 წ.
№ 14 (73)

უნივერსიტეტის არც ერთი პროფესორი,
დოცენტი, ასისტენტი, ლაბორანტი, სტუ-
დენტი და ადმინისტრატიულ-ტექნიკური
პერსონალი მეორე ხუთწლედის მეოთხე
წლის სახელმწიფო საშინაო სესხის გარეშე

უმაღლეს სასწავლებელთა მუშაობისა და უმაღლესი სკოლის ხელმძღვანელობის შესახებ

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება

სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ი სთვლიან, რომ უმაღლეს სკოლაში კადრების მომზადების მდგომარეობა ჯერ კიდევ არადამაკმაყოფილებელია. ახალ უმაღლეს სასწავლებელთა ორგანიზაციისა და ძველთა გაშლის დროს ხშირად მხედველობიდან უშვებდნენ უმაღლეს სასწავლებელთა მუშაობის უმნიშვნელოვანეს პირობას—მათს უზრუნველყოფას სათანადო სამეცნიერო-პედაგოგიური კადრებით, ლაბორატორიებით, კაბინეტებით, ბიბლიოთეკებით, რის შედეგადაც სწავლების დონე მთელ რიგ უმაღლეს სასწავლებლებში ნაკლებად განირჩევა საშუალო სკოლის (ტექნიკუმების) დონისაგან.

სასწავლო გეგმები ჯერ კიდევ მრავალსაგნობრივია და ისე, როგორც პროგრამები, ყოველწლობით იცვლება. არ მოიპოვება სტაბილური სახელმძღვანელოები უმაღლესი სკოლისათვის და სრულიად არ არის მთელ რიგ უმნიშვნელოვანეს დისციპლინათა სახელმძღვანელოები. მეტად არასაკმარისია სპეციალური ნათარგმნი ლიტერატურის გამოშვება.

პროფილების მეტისმეტი დაქუცმაცება და სიმრავლე, პარალელიზმი ერთი და იმავე სპეციალობის კადრების მომზადებაში იწვევს მეცნიერ-პედაგოგიურ ძალთა, მატერიალურ საშუალებათა დაქსაქსვას და სწავლების ხარისხის დაქვეითებას უმაღლეს სასწავლებლებში.

სასწავლო მუშაობის ორგანიზაციაში დღევანდლამდე არ არის აღმოფხვრილი სწავლების ეგრეთწოდებული ,,ბრიგადულ-ლაბორატორიული" მეთოდი: ჯგუფობრივი მეცადინეობა ნაკლებკვალიფიციურ ხელმძღვანელებთან სცვლის დადგენილ ლექციებს, ამასთან ერთად სტუდენტებს ზედმეტად ტვირთავენ სხვა სახის სასწავლო მუშაობით მათი დამოუკიდებელი მუშაობის საზიანოდ.

წინაამდეგ სსრ კავშირის ცაკის 1932 წლის 19 სექტემბრის დადგენილებისა, რომ საწარმოო პრაქტიკა უნდა იყოს მთელი სასწავლო პროცესის ორგანული ნაწილი,—სწავლების ამ დიდმნიშვნელოვანი შემადგენელი ნაწილის ჯეროვანი ხელმძღვანელობა ჯერ კიდევ არ არის. სტუდენტთა საწარმოო პრაქტიკისათვის სახალხო კომისარიატები არ იძლევიან საკმაოდ მოწყობილ საწარმოებს, კლინიკებს, ლაბორატორიებს და სხვ. არ არის სტუდენტთა მიერ საწარმოო პრაქტიკის გავლის აუცილებელი კონტროლი. არ არის შესრულებულ სამუშაოს სასტიკი ანგარიშგება პრაქტიკიდან უმაღლეს სასწავლებელში სტუდენტის დაბრუნების შემდეგ. ყველაფერ ამას არ შეიძლება არ მოჰყვეს და საქმით ხშირად მოსდევს კიდეც ის, რომ სტუდენტები ვერ ეჩვევიან პრაქტიკასთან თეორიის შეხამებას, მათ მიერ უმაღლეს სასწავლებელთა კედლებში მიღებული ცოდნის შემოწმებას გამოცდილებით.

პარტიისა და მთავრობის დირექტივა უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორების ერთმმართველობის შესახებ არ სრულდება. დირექტორთა ერთმმართველობას არღვევს ადმინისტრირება საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა მხრივ, ხოლო დირექტორები თავის მხრივ მმართველობის მთელ რიგ ძირითად ფუნქციებს ანდობენ მეორეხარისხოვან პირთ.

უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორები და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები ყოველდღიურად არ ზრუნავენ იმაზე, რომ ყოველმხრივ აღზარდონ სტუდენტი, როგორც პოლიტიკური შეგნების, კულტურულობისა და დისციპლინიანობის მხრივ სამაგალითო საბჭოთა მოქალაქე.

სრულიად არადამაკმაყოფილებლად არის დაყენებული მიღება უმაღლეს სასწავლებლებში. არ არის მიღების ერთიანი მტკიცედ დადგენილი პირობები. სტუდენტთა მიღების უმნიშვნელოვანეს საქმეს დირექტორები ხშირად მეორე ხარისხოვან მუშაკებს ანდობენ. მისაღები გამოცდები მეტწილად ხდება არასაკმაოდ ორგანიზებულად, უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებისა და სახალხო კომისარიატთა უმაღლესი სასწავლებლების სამმართველოთა მხრივ უშუალო მონაწილეობის მიუღებლად და კონტროლის გაუწევლად. უმაღლეს სასწავლებელში თვითეული შემსვლელის ცოდნის გულმოდგინედ შემოწმების ნაცვლად, უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორები გამოსდევნებიან მიღების დაწესებულ კონტიგენტთა შესრულებას და აქვეითებენ მოთხოვნათა დონეს შემსვლელთათვის. ამის გამო სტუდენტთა შემადგენლობა ნაგვიანდება მცირემცოდნე შემთხვევითი ადამიანებით.

ბევრი სახალხო კომისარიატის ხელმძღვანელი მუშაკები საქმით დღემდე არ ახორციელებენ უმაღლეს სასწავლებელთა კონკრეტულ ხელმძღვანელობას და იჩენენ კადრების მომზადების უმნიშვნელოვანესი სახელმწიფო საქმის აშკარა შეუფასებლობას და მას სახალხო კომისარიატთა მეორეხარისხოვან მუშაკებს ანდობენ. უმაღლესი სასწავლებლები სრულიადაც ვერ სარგებლობენ იმ ყურადღებით, როგორითაც სახალხო კომისარიატებში ჩვეულებრივ სარგებლობენ საწარმონი.

უმაღლეს სასწავლებელთა ხელმძღვანელობის ყველა ამ ნაკლმა განსაკუთრებული სიძლიერით თავი იჩინა ბოლო დროს მრეწველობაში და ტრანსპორტზე სტახანოვურ მოძრაობასთან დაკავშირებით. სტახანოვურმა მოძრაობამ გამოააშკარავა სამეცნიერო და სასწავლო მუშაობის მკვეთრი ჩამორჩენა უმაღლეს სასწავლებლებში პრაქტიკისაგან. აქედან გამომდინარეობს აუცილებლობა, რომ გადაისინჯოს მოძველებული პროგრამები, სახელმძღვანელოები, ცნობარები, ენციკლოპედიები და დამხმარე ტექნიკური წიგნები სტახანოვური მოძრაობის შედეგთა და ტექნიკის უკლებლად გამოყენებისა და შრომის ნაყოფიერების სწრაფი ზრდის ამოცანათა შესაბამისად.

სოციალიზმის გამარჯვების პირობებში, როცა „კადრები, რომლებიც ტექნიკას დაეუფლნენ, სწყვეტენ ყველაფერს", უმაღლეს სასწავლებლებს უნდა წარედგინოთ ახალი, უფრო მაღალი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველჰყოფენ მაღალკვალიფიციური, პოლიტიკურად აღზრდილი, ყოველმხრივ განათლებული და კულტურული კადრების მომზადებას, რომლებსაც ექნებათ „კაცობრიობის მიერ გამომუშავებული ყველა სიმდიდრის ცოდნა" (ლენინი) და შეეძლებათ მთლიანად აითვისონ მეცნიერების უახლესი მიღწევები, უკლებლივ გამოიყენონ ტექნიკა და ბოლშევიკურად დაუკავშირონ თეორია პრაქტიკას, შეუხამონ საწარმოო გამოცდილება მეცნიერებას.

სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ. **ადგენენ:**

I

უმაღლეს სასწავლებლებში მიღების შესახებ

1 უმაღლეს სასწავლებლებში შესვლისა და ამ სასწავლებლებში უფასოდ სწავლის უფლებით სარგებლობს საბჭოთა კავშირის ორივე სქესის, 17-დან 35 წლამდე ასაკის ყველა მოქალაქე, რომელსაც აქვს საშუალო სკოლის სრული კურსის დამთავრების ატესტატი და რომელმაც წარმატებით ჩააბარა ამ სასწავლებლებში შესასვლელად დაწესებული გამოცდები.

2 უმაღლეს სასწავლებლებში ყველა შემსვლელმა უნდა ჩააბაროს მისაღები გამოცდები შემდეგ საგნებში: ა) რუსული ენა (წერითი თხზულება), ბ) გრამატიკა, გ) ლიტერატურა; იმ უმაღლეს სასწავლებლებში კი, სადაც სწავლა სხვა ენებზე სწარმოებს, აგრეთვე გამოცდა იმ ენაში, რომელზეც სწარმოებს სწავლა ამ უმაღლეს სასწავლებელში, დ) პოლიტანბანი, ე) მათემატიკა, ვ) ფიზიკა, ზ) ქიმია, ხოლო 1937 წლიდან ერთერთ უცხო ენაში (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული).

სასოფლო სამეურნეო და ეკონომიურ უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელებმა დამატებით უნდა ჩააბარონ გამოცდები გეოგრაფიაში, ხოლო ჰუმანიტარულ (ისტორიულ, ფილოლოგიურ, იურიდიულ) უმაღლეს სასწავლებელში—ისტორიასა და გეოგრაფიაში.

საამშენებლო, საარქიტექტურო და სამხატვრო უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელებმა დამატებით უნდა ჩააბარონ გამოცდები ხატვასა და ხაზვაში, ხოლო მუსიკალურ და სათეატრო უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელებმა—დამატებითი გამოცდები სპეციალობის მიხედვით.

უმაღლეს სასწავლებლებში შესვლის უპირატესი უფლებით სარგებლობენ ის პირნი, რომლებმაც მისაღები გამოცდების დროს უმაღლესი ნიშნები მიიღეს.

საშუალო სკოლადამთავრებულნი, რომლებსაც ძირითად საგნებში აქვთ ნიშანი „ფრიადი", ხოლო დანარჩენ საგნებში (ხატვა, ხაზვა, მღერა, მუსიკა, ფიზკულტურა) ნიშანი არანაკლებ ,,კარგისა", უმაღლეს სასწავლებლებში მიიღებიან მისაღები გამოცდების ჩაუბარებლად.

3 უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელთ დირექტორის სახელზე შეაქვთ განცხადება ავტობიოგრაფიისა და შემდეგი დოკუმენტების (დედნების) თანდართვით;

ა) საშუალო სასწავლებლის დამთავრების ატესტატი;

ბ) პასპორტი (წარდგენილ უნდა იქნას პირადად);

გ) სამხედრო ვალდებულნი, გარდა ზემოაღნიშნული დოკუმენტებისა, წარადგენენ სამხედრო ბეგარასთან დამოკიდებულების ცნობას.

4 შესაცვლელად არსებული პრაქტიკისა, როდესაც ყოველი უმაღლესი სასწავლებელი მიღების თავის ვადებს ნიშნავს, დაწესდეს სსრ კავშირის ყველა უმაღლეს სასწავლებელში მიღების შემდეგი ერთიანი ვადები: უმაღლეს სასწავლებლებში შესვლის შესახებ განცხადებათა მიღება ხდება 20 ივნისიდან 1 აგვისტომდე, მისაღები გამოცდები 1-დან 20 აგვისტომდე, სტუდენტად ჩარიცხვა 21-დან 25 აგვისტომდე.

სხვა ვადებში მიღება აიკრძალოს.

5 მიღების მთელი მომზადება და ორგანიზაცია, აგრეთვე პასუხისმგებლობა მისაღები გამოცდების მსვლელობისათვის ეკისრებათ სასწავლებლის დირექტორს, რომლის თავმჯდომარეობით (შეცვლა არ შეიძლება) შეიქმნება მიმღები კომისია შემდეგი შემადგენლობით: დირექტორის მოადგილე სასწავლო ნაწილში, დეკანები და ორი პროფესორი.

უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორები და მიმღებ კომისიათა წევრები ვალდებული არიან პირადად გაეცნონ თვითეულ შემსვლელს და პირადად შეამოწმონ შემსვლელთა ყველა დოკუმენტი.

6 წინადადება მიეცეთ სახალხო კომისარიატებს უზრუნველჰყონ უმაღლეს სასწავლებლებში მიღების მსვლელობის კონტროლი და დირექტორებისათვის დახმარების გაწევა მიღების წესიერ ორგანიზაციასა და დროულად გატარებაში, და შემჩნეული ნაკლოვანებანი გამოასწორონ თვით მიღების პროცესში.

წინადადება მიეცეთ სახალხო კომისარიატებს საყოველთაო საუწყებლად გამოსცენ უმაღლესი სასწავლებლების შესახებ ცნობარები, რომლებშიაც აღინიშნება ფაკულტეტები, განყოფილებანი და სპეციალობანი, აგრეთვე მიღების პირობები.

7 ერთი უმაღლესი სასწავლებლიდან მეორეში, იმავე ტიპის სასწავლებელში, გადასვლა დაშვებულ იქნას მხოლოდ სასწავლო წლის დაწყებამდე ორივე უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორთა ნებართვით.

სხვადასხვა ტიპის უმაღლეს სასწავლებელში სტუდენტთა გადაყვანა ნებადართულია მხოლოდ პირველი 2 კურსის სტუდენტთათვის სასწავლო წლის დაწყებამდე ორივე უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორთა ნებართვით.

II

სასწავლო დროის ორგანიზაციის შესახებ

1 გაუქმდეს უმაღლეს სასწავლებლებში მეცადინეობის დაწყების, შეწყვეტის და დამთავრების თვითნებური ვადების არსებული პრაქტიკა და დაწესდეს უმაღლეს სასწავლებლებში მეცადინეობის დაწყება 1 სექტემბრიდან და მათი დამთავრება 30 ივნისს, ამასთან საზამთრო არდადეგებისათვის მეცადინეობა შესწყდეს 24 იანვრი-

გაგრძელება იხ. მე-2 გვ.

უმაღლეს სასწავლებელთა მუშაობისა და უმაღლესი სკოლის ხელმძღვანელობის შესახებ

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება

დან 6 თებერვლამდე და საზაფხულო არდადეგებისათვის—1 ივლისიდან 31 აგვისტომდე.

უმაღლესი სასწავლებლების უფროსი კურსებისათვის (მე-3, მე-4 და მე-5 კურსები), რომელთა საწარმოო პრაქტიკა მუშაობის სეზონურობასთან არის დაკავშირებული დაშვებულ იქნას სასწავლო წლის დაწყება 1 ნოემბრიდან. ამ უმაღლეს სასწავლებელთა სიას დაამტკიცებს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებული უმაღლესი სკოლის საკავშირო კომიტეტი.

2 იმ არსებული პრაქტიკის გასაუქმებლად, რომლის დროსაც სტუდენტები გადატვირთული არიან სავალდებულო სასწავლო მეცადინეობით (40 საათამდე ექვსდღიურში), შემცირდეს იმ სავალდებულო მეცადინეობათა საათების რაოდენობა, რომლებიც მასწავლებელთა ხელმძღვანელობით ტარდება, და 1936-1937 სასწავლო წლიდან დაწესდეს სასწავლო საათების შემდეგი რაოდენობა ექვსდღიურში: IV და II კურსებზე—არა უმეტეს 30 საათისა, III და I კურსებზე—არა უმეტეს 24 საათისა, V კურსზე—არა უმეტეს 18 საათისა. III და IV კურსების სტუდენტებისათვის ექვსდღიურში გამოიყოს თითო დღე და უკანასკნელი კურსის სტუდენტებისათვის ორ-ორი დღე, გარდა გამოსასვლელი დღისა, დამოუკიდებელი მეცადინეობისათვის.

წინადადება მიეცეთ უმაღლეს სასწავლებელთა სამმართველოების უფროსებს და უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებს უზრუნველჰყონ ყოველგვარი საჭირო პირობები სტუდენტთა დამოუკიდებელი მუშაობისათვის: ბიბლიოთეკების, სამხაზველო დარბაზების, ლაბორატორიების სამეცნიერო კაბინეტების და კონსულტაციების ყოველდღიური შეუფერხებელი მუშაობა.

დაწესდეს აკადემიური საათის ხანგრძლივობა 45-40 წუთის რაოდენობით, და დასვენება მეცადინეობათა შორის 10-15 წუთი.

მთელი მეცადინეობა მოეწყოს მტკიცე სასწავლო ცხრილის მიხედვით, რომელიც ითვალისწინებს სასწავლო პროცესის განუწყვეტლობას დღის განმავლობაში. უმაღლესი სასწავლებლის სასწავლო ცხრილი უნდა დამტკიცდეს მთელი სასწავლო წლისათვის და გამოქვეყნდეს მიმდინარე სასწავლო წლის დამთავრების წინ.

იმ დისციპლინათა რაოდენობა, რომლებსაც სემესტრში სწავლობენ, როგორც წესი, არ უნდა აღემატებოდეს 6-ს, ხოლო იმ დისციპლინათა რაოდენობა, რომლებსაც ყოველდღე სწავლობენ, არ უნდა აღემატებოდეს 3-ს.

III

სასწავლო მუშაობის ორგანიზაციის შესახებ

1 უმაღლეს სკოლაში სწავლების და სასწავლო მეცადინეობის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, აგრეთვე იმ მიზნით, რომ სტუდენტებს განუვითარდეთ სასწავლო მასალაზე დამოუკიდებელი მუშაობის ჩვევები, ლიკვიდირებულ იქნას ჯგუფური მეცადინეობა სალექციო მასალის დასამუშავებლად, რომელსაც, კატეგორიულად აკრძალვის მიუხედავად, ჯერ კიდევ მიმართავენ მთელ რიგ უმაღლეს სასწავლებლებში და რომელიც წარმოადგენს სწავლების იმ ეგრეთწოდებული ბრიგადულ-ლაბორატორული მეთოდის ნაშთს, რაც თავის დროზე დაგმობილი იყო.

დაწესდეს მასწავლებლებთან სასწავლო მუშაობის შემდეგი ფორმები:

ა) ლექციები, რომლებსაც ატარებენ პროფესორები და დოცენტები;

ბ) პრაქტიკული მეცადინეობა ლაბორატორიებში, კაბინეტებში, სახელოსნოებში, კლინიკებში და სხვ. რომელსაც ატარებენ სტუდენტები პროფესორების, დოცენტების და ასისტენტების ხელმძღვანელობით;

გ) საწარმოო პრაქტიკა, რომელიც ტარდება სასწავლო გეგმის თანახმად კათედრის მიერ სპეციალურად გამოყოფილ ხელმძღვანელთა ხელმძღვანელობით პრაქტიკის ამა თუ იმ სახის მიხედვით.

სასწავლო პროცესის ორგანიზაციის დროს განსაკუთრებით ყურადღება უნდა მიექცეს სტუდენტთა დამოუკიდებელ მუშაობას, რომელიც ტარდება სამკითხველოებში, ბიბლიოთეკებში, არქივებში, ლაბორატორიებში, კაბინეტებში ან სახლში ისე, რომ სტუდენტთათვის უზრუნველყოფილ იქნას კონსულტაციები.

2 გაუქმდეს სტუდენტთა აკადემიური წარმატების მიმდინარე აღრიცხვის არსებული პრაქტიკა და აკადემიური წარმატების ერთადერთ კრიტერიუმად დაწესდეს გამოცდების ჩაბარება სალექციო კურსების მიხედვით და ჩათვლათა ჩაბარება პრაქტიკული მეცადინეობის მიხედვით.

ყველა სტუდენტი ვალდებულია ჩააბაროს გამოცდა სასწავლო გეგმებში შესული თვითეული საგნის სრული კურსის მიხედვით, აგრეთვე ჩააბაროს ჩათვლა პრაქტიკულ სამუშაოებში მას შემდეგ, რაც სტუდენტებმა სავსებით მოისმინეს მოცემული კურსი.

გამოცდები რთულ საგნებში, რომლებსაც დამოუკიდებელი განყოფილებები აქვთ, ხდება ნაწილ-ნაწილად, მაგრამ არა უფრო ხშირად, ვიდრე წელიწადში ორჯერ.

გამოცდებს აწარმოებენ პროფესორები და დოცენტები (რომლებიც კითხულობენ სათანადო სალექციო კურსებს), რომლებიც დამტკიცებული არიან ამ სახელწოდებაში.

3 დაწესდეს ყველა უმაღლეს სასწავლებელში სტუდენტთა აკადემიური წარმატების შეფასების შემდეგი საფეხურები (ნიშნები): 1) არადამაკმაყოფილებელი; 2) დამაკმაყოფილებელი; 3) ფრიადი.

4 უკანასკნელი კურსების სტუდენტთა მიერ სადიპლომო შრომების დაცვის შესახებ არსებული დებულების გასაუქმებლად, რაც ვერ უზრუნველჰყოფს იმის შემოწმებას, თუ რამდენად მომზადებულია უმაღლეს სასწავლებელში კურსდამთავრებული პირი დამოუკიდებელი მუშაობისათვის სპეციალობის მიხედვით, შემოღებულ იქნას, როგორც წესი, ყველა უმაღლეს სასწავლებელში, გარდა ტექნიკური სასწავლებლებისა, სახელმწიფო გამოცდების ჩაბარება, ხოლო ტექნიკურ სასწავლებლებში—სადიპლო პროექტების დაცვა, სპეციალურ სახელმწიფო საგამოცდო კომისიებში, რომლებსაც ყოველწლიურად დანიშნავენ სახალხო კომისრები. სახელმწიფო გამოცდების ჩაბარება და სადიპლომო პროექტების დაცვა ტარდება ყოველწლიურად 1-დან 30 ივნისამდე და 1-დან 31 ოქტომბრამდე.

სახელმწიფო გამოცდების ჩასაბარებლად და სადიპლომო პროექტების დასაცავად დაიშვებიან ის პირები, რომლებმაც უმაღლესი სასწავლებლის სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ ყველა საგანში ჩააბარეს გამოცდები და ჩათვლა. სტუდენტები, რომლებმაც ვერ ჩააბარეს სახელმწიფო გამოცდები ან ვერ დაიცვეს სადიპლომო პროექტები, დაიშვებიან განმეორებით ჩასაბარებლად შემდეგ წელს.

წინადადება მიეცეს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებულ უმაღლესი სკოლის საკავშირო კომიტეტს 2 თვის განმავლობაში შეიმუშაოს დებულება სახელმწიფო საგამოცდო კომისიების შესახებ და უმაღლეს სასწავლებელთა სხვადასხვა ტიპების შესაბამისად დააწესოს იმ საგნების სია, რომლებიც ჩაბარებულ უნდა იქნას აღნიშნულ კომისიებში, აგრეთვე დააწესოს სადიპლომო პროექტთა დაცვის წესი და შეიტანოს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს დასამტკიცებლად.

5 ყველა უმაღლეს სასწავლებელში შემოღებულ იქნას სტუდენტთა ერთიანი ბილეთი და ერთიანი მატრიკული (ჩათვლის წიგნაკი). მატრიკულში შეიტანება ყველა საგანი, რომელთა გავლაც სავალდებულოა, და ჩანაწერი გამოცდებისა და ჩათვლის ჩაბარების შესახებ.

მატრიკულში გამოცდებისა და ჩათვლის ჩაბარების აღნიშვნის და ნიშნების დასმის უფლება აქვს მხოლოდ პროფესორს, რომელმაც გამოცდა აწარმოვა, და დოცენტს, რომელმაც საგანი ჩაუთვალა.

წინადადება მიეცეს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებულ უმაღლესი სკოლის კომიტეტს ერთი თვის ვადაში შეიმუშაოს სტუდენტთა ბილეთის და მატრიკულის ერთიანი ტიპი და დასამტკიცებლად წარუდგინოს იგი სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს.

6 უმაღლეს სასწავლებლებში კურსდამთავრებულთათვის დაწესდეს ორი ხარისხის დიპლომი.

პირველი ხარისხის დიპლომი მიეცემათ იმ სტუდენტებს, რომლებმაც დაამთავრეს უმაღლესი სასწავლებელი ნიშნებით ,,ფრიადი“ ყველა საგნის 3/4-ში მაინც, ხოლო დანარჩენ საგნებში—ნიშნებით ,,დამაკმაყოფილებელი“ და რომლებმაც ჩააბარეს ყველა სახელმწიფო გამოცდები ან დაიცვეს სადიპლომო პროექტები ,,ფრიადზე“.

მეორე ხარისხის დიპლომი მიეცემა ყველა დანარჩენ სტუდენტს, რომლებმაც დაამთავრეს უმაღლესი სასწავლებელი და ჩააბარეს სახელმწიფო გამოცდები ან დაიცვეს სადიპლომო პროექტები.

7 ის სტუდენტები, რომლებმაც პირველი ხარისხის დიპლომი მიიღეს, სარგებლობენ უპირატესი უფლებით იმ მხრივ, რომ:

ა) დაიკავონ სამუშაოზე თავისუფალი თანამდებობანი სპეციალობის მიხედვით, აგრეთვე დაიკავონ თანამდებობანი სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ხაზით უმაღლეს სასწავლებლებსა და სამეცნიერო-კვლევითს ინსტიტუტებში:

ბ) ჩარიცხულ იქნან ასპირანტურაში უმაღლეს სასწავლებელთა სათანადო კათედრებთან;

გ) შეტანილ იქნან იმ კანდიდატთა რიცხვში, რომლებიც გაიგზავნებიან სამეცნიერო მივლინებაში როგორც სსრ კავშირის შიგნით, ისე საზღვარგარეთ.

8 წინადადება მიეცეს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებულ უმაღლესი სკოლის საკავშირო კომიტეტს წარუდგინოს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს დასამტკიცებლად დიპლომის (I და II ხარისხის) ერთიანი ტიპი უმაღლესი სასწავლებლის დამთავრების შესახებ, აგრეთვე გამოსცეს ინსტრუქცია უმაღლესი სასწავლებლის დამთავრებაზე დიპლომების გაცემის წესის შესახებ.

9 იმის გამო, რომ საწარმოო პრაქტიკა უნდა წარმოადგენდეს სწავლების მთელი სასწავლო პროცესის ორგანულ ნაწილს და ეხმარებოდეს სტუდენტებს უკეთ აითვისონ თეორიული ცოდნა და გამოიყენონ იგი თავის პრაქტიკულ საქმიანობაში:

ა) დაწესდეს, რომ სტუდენტები საწარმოო პრაქტიკაზე ასრულებენ ძირითად სამუშაოთა მთელ ციკლს სპეციალობის მიხედვით;

ბ) გაიგზავნონ სტუდენტები პრაქტიკაზე ჯგუფებად უმაღლესი სასწავლებლის სპეციალურად გამოყოფილ მასწავლებელთა ხელმძღვანელობით;

გ) წინადადება მიეცეთ სახალხო კომისარიატებს შეუნარჩუნონ უმაღლეს სასწავლებლებს, სულ ცოტა 4 5 წლის ვადით, ყველაზე უფრო მოწყობილი და კარგად ორგანიზებული საწარმოო წამოწყებანი მათში სტუდენტთა საწარმოო პრაქტიკის ჩასატარებლად;

დ) წინადადება მიეცეს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებულ უმაღლეს სკოლის საკავშირო კომიტეტს 3 თვის ვადაში შეიმუშაოს საწარმოო პრაქტიკის დებულება, ამასთან უმაღლეს სასწავლებელთა ახალ სასწავლო გეგმებში უზრუნველჰყოს დროის სულ ცოტა 30 პროცენტი ორი უფროსი კურსის საწარმოო პრაქტიკისათვის და გაადიდოს ეს დრო 40 პროცენტამდე სპეციალობის მიხედვით;

ე) წინადადება მიეცეთ სახალხო კომისარიატებს 4 თვის ვადაში შეიმუშაონ საწარმოო პრაქტიკის პროგრამები ყველა სპეციალობის უმაღლესი სასწავლებლებისათვის.

IV

უმაღლესი სკოლის ხელმძღვანელობის შესახებ

1 დაწესდეს, რომ სახალხო კომისრებს და უწყებათა ხელმძღვანელებს ეკისრებათ სრული პირადი პასუხისმგებლობა მათ სისტემაში მყოფ უმაღლეს სასწავლებელთა მდგომარეობისა და მუშაობისათვის.

2 წინადადება მიეცეთ სახალხო კომისრებსა და უწყებათა ხელმძღვანელებს პირადად გაეცნონ ხოლმე უმაღლეს სასწავლებელთა მდგომარეობას და სისტემატურად მოისმინონ უმაღლესი სკოლის დირექტორთა მოხსენებანი, აგრეთვე დასვან სახალხო კომისრებთან არსებული საბჭოების განსახილველად უმაღლესი კვალიფიკაციის სპეციალისტთა მომზადების შემდგომი საკითხები (მომზადების გეგმები, უმაღლეს სასწავლებლებში მომზადებელ სპეციალისტთა ხარისხი და სხვ).

3 ყველა სახალხო კომისარიატსა და უწყებაში, რომელთა გამგებლობაშიც უმაღლესი სასწავლებლები არიან, მოეწყოს სასწავლებელთა სამმართველოები და დაეკისროს მათ უმაღლესი და საშუალო კვალიფიკაციის კადრების მომზადებისა და გადამზადების ხაზით მთელი მუშაობის ხელმძღვანელობა და უმაღლეს სასწავლებელთა ინსპექტირება მათი მუშაობის ყველა დარგში.

უმაღლეს სასწავლებელთა სამმართველოები უშუალოდ დაუქვემდებარდეს სახალხო კომისრებს ან უწყებათა ხელმძღვანელებს.

4 წინადადება მიეცეთ სახალხო კომისრებს და უწყებათა ხელმძღვანელებს განამტკიცონ სასწავლებელთა სამმართველოს შემადგენლობა სამეცნიერო-პედაგოგიური და საწარმოო მუშაობის გამოცდილების მქონე კვალიფიციური სპეციალისტებით.

5 დაწესდეს, რომ უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორს ეკისრება სრული პასუხისმგებლობა საბჭოთა სახელმწიფოს წინაშე უმაღლესი სასწავლებლის ხელმძღვანელობისათვის, სტუდენტთა მიღებისა და სწავლებისა და მათ შორის პოლიტიკურ-აღმზრდელობითი მუშაობის მოწყობისათვის. უმაღლეს სასწავლებელში სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობისა და მისი სამეურნეო მდგომარეობისათვის, მეცნიერ-

გაგრძელება იხ. მე-3 გვ.

უმაღლეს სასწავლებელთა მუშაობისა და უმაღლესი სკოლის ხელმძღვანელობის შესახებ

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება

პედაგოგთა პერსონალის შერჩევისა და მართებული გამოყენებისათვის. მეცნიერ-პედაგოგთა კადრების მომზადებისათვის კათედრებზე, სტუდენტთა და მასწავლებელთა შემადგენლობის კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მომსახურეობისათვის.

6 უმაღლეს სასწავლებელთა მიერ თანამედროვე მეცნიერების დონეზე მდგარ მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტთა მომზადების ამოცანებისა და იმ მაღალ მოთხოვნათა მიხედვით, რომლებიც ამასთან დაკავშირებით უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებს წარედგინება, აგრეთვე დირექტორთა ავტორიტეტისა და პასუხისმგებლობის შემდგომი გადიდების მიზნით, ამიერიდან დაწესდეს რომ:

ა) უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებად შეიძლება იყვნენ მხოლოდ ის პირნი, რომელთაც აქვთ დამთავრებული უმაღლესი განათლება და მოცემულ დარგში სამეცნიერო-პედაგოგიურ, და საწარმოო მუშაობის გამოცდილება.

ბ) უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებს ამტკიცებს და ჰხსნის სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებული უმაღლესი სკოლის საკავშირო კომიტეტის [illegible] კომისარიატების წარდგენით.

გ) დირექტორებისათვის ადმინისტრატიული სასჯელის დადება მხოლოდ სახალხო კომისარს შეუძლია.

7 სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. ბ) ც. კ. წინადადებას აძლევენ სახალხო კომისრებს შეუქმნან უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებს ყველა აუცილებელი პირობა მათი სამეცნიერო და ტექნიკური კვალიფიკაციის ასამაღლებლად (სამეცნიერო შვებულებანი, სამეცნიერო მივლინებანი, ლიტერატურის გამოწერა, მუშაობისაგან განთავისუფლება სამეცნიერო ხარისხზე დისერტაციების მოსამზადებლად და სხვ.).

8 დირექტორის მოადგილე სამეცნიერო და სასწავლო მუშაობის დარგში წამოყენებული იქნება წამყვან სპეციალობათა ყველაზე კვალიფიციური პროფესორთა რიცხვიდან და მას დაამკიცებს და მოჰხსნის სახალხო კომისარი.

9 ფაკულტეტთა დეკანები წამოყენებულ იქნებიან მოცემული ფაკულტეტის წამყვან დისციპლინათა პროფესორების რიცხვიდან, მათ დაამტკიცებს სახალხო კომისარიატის სასწავლებელთა სამმართველოს უფროსი უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორის წარდგენით.

დეკანები ანხორციელებენ ფაკულტეტის სასწავლო და სამეცნიერო მუშაობის ერთპიროვნულ ხელმძღვანელობას.

10 კათედრების ხელმძღვანელთ წამოაყენებენ კონკურსით და მათ, უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორის წარდგენით, დაამტკიცებს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებული უმაღლესი სკოლის საკავშირო კომიტეტი.

კათედრის ხელმძღვანელობაზე გამოცხადებულ კონკურსში მონაწილეობის უფლება ენიჭება პროფესორის სახელწოდების ან მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მქონე პირთ.

11 კათედრათა დოცენტებს წამოაყენებენ კონკურსით და მათ დაამტკიცებს სახალხო კომისარიატის უმაღლეს სასწავლებელთა სამმართველოს უფროსი უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორის [illegible]

დოცენტის თავისუფალ თანამდებობაზე გამოცხადებულ კონკურსში მონაწილეობის უფლება ენიჭება დოცენტის სახელწოდების ან მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხის მქონე პირთ.

12 კათედრათა თანამშრომლებს ასისტენტებს, მეცნიერ თანამშრომლებს, ლაბორანტებს—პერსონალურად წამოაყენებს—პროფესორი—კათედრის ხელმძღვანელი, ფაკულტეტის დეკანთან შეთანხმებით, და დაამტკიცებს უმაღლესი სასწავლებლის დირექტორი.

13 უსახავენ რა კათედრათა თანამშრომლებს მათი სამეცნიერო-სამასწავლებლო კვალიფიკაციის სისტემატურად ამაღლების ამოცანას, სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი წინადადებას აძლევენ უმაღლესი სასწავლებლების დირექტორებს და უმაღლესი სასწავლებლების სამმართველოთა უფროსებს არ დაუშვან დოცენტების, ასისტენტების და კათედრათა მეცნიერ თანამშრომლების შეთავსებით მუშაობა, ამასთან უზრუნველჰყონ ყველა აუცილებელი პირობა მათი სამეცნიერო კვალიფიკაციის ასამაღლებლად.

წინადადება მიეცეს კათედრათა ხელმძღვანელებს დააწესონ კათედრის თვითეული თანამშრომლისათვის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ინდივიდუალური კონკრეტული გეგმა და უზრუნველჰყონ კათედრის მუშაკთა სამეცნიერო და პედაგოგიური კვალიფიკაციის სისტემატურად ამაღლება.

14 სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი ჰგმობენ სახალხო კომისარიატების და სასწავლებლების მუშაკთა ერთ ნაწილს შორის გავრცელებულ შეხედულებებს, რომ უმაღლეს სასწავლებელთა კათედრები არ უნდა ეწეოდნენ სამეცნიერო-კვლევითს მუშაობას, არამედ უნდა კმაყოფილდებოდნენ მხოლოდ სამეცნიერო-პედაგოგიური საქმიანობით.

სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი მიუთითებენ, რომ სამეცნიე- უმაღლესი სასწავლებლები ვერ განახორციელებენ სპეციალისტთა მომზადებას თანამედროვე მეცნიერების მოთხოვნათა დონეზე და წარმოუდგენელია მეცნიერ-მასწავლებელთა კადრების მომზადება და მათი კვალიფიკაციის ამაღლება.

სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი წინადადებას აძლევენ ყველა სახალხო კომისარიატს და უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებს საქმით უზრუნველჰყონ სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის გაშლა კათედრებში.

15 აეკრძალოს პარტიულ. საბჭოთა და სამეურნეო ორგანიზაციებს უმაღლეს სასწავლებელთა სამეცნიერო-პედაგოგიური კადრების მოწყვეტა მათი უშუალო მუშაობისაგან და არა თავიანთ სპეციალობაზე გამოყენება.

16 აეკრძალოს სახალხო კომისარიატებს უმაღლეს სასწავლებელთა სამეცნიერო პედაგოგიური კადრების გადაყვან გადმოყვანა სასწავლო წლის დროს.

V

წესრიგის და დისციპლინის შესახებ უმაღლეს სკოლაში

1 სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი მიუთითებენ, რომ უმაღლეს სასწავლებლებში კვალიფიციურ სპეციალისტთა მომზადების მაღალი ხარისხი დამოკიდებულია უმაღლეს სკოლაში ზუსტად დადგენილ წესრიგზე და მტკიცე შეგნებული დისციპლინის გატარებაზე.

ამ მიზნით სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი წინადადებას აძლევენ დირექტორებს დააწესონ მეცადინეობის ზუსტი ცხრილი და მისი მტკიცედ დაცვა; სრული წესრიგი აუდიტორიებში, კაბინეტებში, ლაბორატორიებში, ბიბლიოთეკებში, სამკითხველოებში, რაც უზრუნველჰყოფს ნორმალურ სასწავლო მუშაობას მიამაგრონ კათედრებს განსაზღვრული სასწავლო სადგომები, უზრუნველჰყონ ლაბორატორიებისა და კაბინეტების აუცილებელი რემონტი და მათი შევსება თვალსაჩინო ხელსაწყებით, სალაბორატორიო მოწყობილობით, რეაქტივებით, სამხაზველო ნივთებით და სხვ.

2 დაწესდეს დირექტორის, მისი მოადგილეებისა და ფაკულტეტთა დეკანების მიერ, ცალკე პროფესორ-მასწავლებელთა შემადგენლობის და ცალკე სტუდენტთა, არასასწავლო დროს მიღების დღეებისა და საათების მტკიცე ცხრილი.

დაწესდეს, რომ უმაღლეს სასწავლებლების სასწავლო კორპუსებსა და საერთო საცხოვრებლებში შესვლის უფლება აქვთ მხოლოდ ამ სასწავლებლის სტუდენტებს, სამეცნიერო-პედაგოგიურ და ადმინისტრატიულ ტექნიკურ პერსონალს. დანარჩენ პირთა შესვლა ამ შენობებში ნებადართული იქნება მხოლოდ სპეციალური საშვებით.

3 წინადადება მიეცეს უმაღლეს სასწავლებლების დირექტორებს უზრუნველჰყონ უმაღლესი სასწავლებლის ყველა შენობაში დროული რემონტი და დალაგება, აგრეთვე ვესტიბიულების, მოსაცდელი, ოთახების კულტურულად მოწყობა, კულტურული მომსახურეობა ტანისამოსის ჩამოსაკიდებთან ბუფეტებსა და სასადილოებში.

4 სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი წინადადებას აძლევენ უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებს თვალყური ადევნონ სტუდენტთა ფიზიკურ აღზრდას და მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობას და მიიღონ ზომები, რათა სანიმუშო მდგომარეობაში იქნას მოყვანილი სტუდენტთა საერთო საცხოვრებლები, უზრუნველჰყონ იქ უნაკლო სისუფთავე და ყველა აუცილებელი სანიტარულ-ჰიგიენური პირობები.

სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი წინადადებას აძლევენ უმაღლეს სასწავლებელთა დირექტორებს და სახალხო კომისარიატების უმაღლეს სასწავლებელთა სამმართველოების უფროსებს:

ა) დააწესონ საერთო საცხოვრებლებში მტკიცე განაწესი და გადაუჭყვეტი ბრძოლა გამოუცხადონ მის დამრღვევებს;

ბ) დააწესონ, რომ კრებები საერთო საცხოვრებელსა და სასწავლო სადგომებში შეიძლება მოეწყოს მხოლოდ დირექტორის თანხმობით;

გ) არ დაუშვან სტუდენტთა საცხოვრებელი ფართობის იმ ნორმების თვითნებურად შემცირება, რომლებიც სახელმწიფოს მიერ არის დაწესებული, საერთო საცხოვრებლების გადატვირთვა, აგრეთვე არ [illegible]ში და არავითარი მობინადრის მოთავსება სასწავლო კორპუსებში.

5 დაევალოს სახალხო კომისარიატებს და საქალაქო საბჭოებს 1936 წლის სექტემბრამდე გაათავისუფლონ სტუდენტთა ყველა საერთო საცხოვრებელი გარეშე მობინადრეებისაგან და სასწავლო შენობები—ყოველგვარი მობინადრეებისაგან, დამნაშავენი ამ დადგენილების არ შესრულებაში მიცემულ იქნან პასუხისგებაში.

წინადადება მიეცეს სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებულ უმაღლესი სკოლის საკავშირო კომიტეტს შეიტანოს სსრ კავშირის ცაკის პრეზიდიუმის დასამტკიცებლად უმაღლესი სკოლის ახალი წესდება, შემუშავებული ამ დადგენილების საფუძველზე.

—

სსრ კავშირის სახკომსაბჭო და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი ავალებენ სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებული უმაღლესი სკოლის კომიტეტს და სახალხო კომისარიატებს უზრუნველჰყონ ამ დადგენილების ცხოვრებაში გატარება, ხოლო პარტიულმა და საბჭოთა ორგანიზაციებმა ყოველმხრივი დახმარება გაუწიონ უმაღლესი სასწავლებლების დირექტორებს სასწავლო მუშაობის მოწყობაში, უმაღლეს სასწავლებლებში წესრიგის [illegible] მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტთა მომზადების საქმეში, რომლებიც სავსებით შეეფერებიან სოციალისტური მშენებლობის თანამედროვე მოთხოვნებს.

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე
ვ. მოლოტოვი

საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი
ი. სტალინი

1936 წლის 23 ივნისი.

სტახანოვური წლის სახელმწიფო საშინაო სესხი

2 ივლისს, დილით 10 საათზე უნივერსიტეტის კლუბში, მეორე ხუთწლედის მეოთხე წლის სახელმწიფო საშინაო სესხის გამოშვების აღსანიშნავად, შედგა სახელდახელო მიტინგი.

დარბაზი საზეიმოდაა მორთული, მის კედლებს ამშვენებს წარწერა **„სტალინის დიდ ქვეყანას მივცემთ ორი სამი კვირის ხელფასს“**. სახეზე ყველას ღიმილი ეტყობა. ორკესტრი ასრულებს საზეიმო ჰიმნს. არაჩვეულებრივი სიხარულია.

თავმჯდომარე მოხსენებისათვის სიტყვას აძლევს უნივერსიტეტის რექტორს კ. ორაგველიძეს. მომხსენებელმა სიტყვის დასასრულს გამარჯვება უსურვა—ამხ. **სტალინს** რომელსაც ჩვენი ქვეყანა მიჰყავს გამარჯვებიდან გამარჯვებამდის, დარბაზში იგრიალა მქუხარე ტაშმა. ბელადის საპატივცემლოდ ოვაცია თითქმის ნახევარი საათი გაგრძელდა.

სიტყვით გამოსული ამხანაგები ხელის მოწერის სურვილს აცხადებდენ თითო თვის ხელფასზე.

მიტინგის დასრულების შემდეგ დაიწყო ხელმოწერა... უნივერსიტეტის პარტკომის სახელზე მოდის უამრავი დეპეშა; რაიონებში და დასასვენებელ სახლებში მყოფნი მეცნიერ მუშაკები და სტუდენტები იწერებიან—ახალ სესხს ხელს ვაწერთ თითო თვის ხელფასზეო. მსგავსი დეპეშებია მიღებული მოსკოვიდან, საწარმოო პრაქტიკაზე მყოფნი სამართლის ფაკულტეტის სტუდენტებისაგან და სხვ.

ახალ სესხს თითო თვის ხელფასზე ხელი მოაწერეს პროფესორებმა, დოცენტებმა, ასისტენტებმა, ლაბორანტებმა და ადმინისტრატიულ-ტექნიკურ პერსონალმა—სულ 3.459 კაცმა. მათ ჩვენს ძლიერ ქვეყანას სესხად მისცეს 381.300 მანეთი.

კ.

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მუშათა ფაკულტეტის კურს დამთავრებულ—ფრიადოსნები ამხ. შ. ქორიძე და ლათიბაშვილი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მომზადებული შევხვდეთ ახალ სასწავლო წელს

26 ივნისს, დღის 2 საათზე სახელმწიფო უნივერსიტეტის მცირე დარბაზში შედგა უნივერსიტეტის თანამშრომელთა გაერთიანებული სხდომა ახალი სასწავლო წლისათვის მზადებისა და სასწავლო წლის დასრულებასთან დაკავშირებით.

სხდომა მოკლე შესავალი სიტყვით გახსნა უნივერსიტეტის რექტორმა ამხ. **კ. ორაგველიძემ**, რომელმაც ხაზი გაუსვა ახალი სასწავლო წლისათვის მზადებასთან დაკავშირებით უნივერსიტეტის მიერ ჩატარებულ მუშაობას.

— მართალია, თქვა მან, უნივერსიტეტის მიერ ჩატარებულია ერთგვარი მუშაობა ახალი სასწავლო წლის ორგანიზაციულად დაწყებისათვის მაგრამ იგი სრულიად არარის საკმარისი. გასულ წელთან შედარებით მუშაობის ტემპი უფრო ნელა მიმდინარეობს. წელს შარშანდელი წესით მუშაობასაც კი არადამაკმაყოფილებლად ჩაგვითვლიან. ჩვენ წელს გაცილებით მეტი დრო გვქონდა, მაგრამ იგი მთლიანად ვერ გამოვიყენეთ. ახლა ვდგევართ მეტი მოთხოვნილების წინაშე. ახალ სასწავლო წელს ყოველმხრივ მომზადებული უნდა შე[illegible] მთავრობის [illegible]ღლეს სასწავლებლების შესახებ ამ მხრით ჩვენს პროგრამას წარმოადგენს.

ჩატარებულ მუშაობის შესახებ, მოკლე ინფორმაციით გამოვიდა პრორექტორი ადმინისტრატულ დარგში ამხ. **სანაძე**, რომელმაც თათბირს გააცნო ის სამუშაო გეგმა, რომელიც უნივერსიტეტს აქვს ახალი სასწავლო წლის მზადებასთან დაკავშირებით და შეეხო გეგმის მიხედვით ჩატარებულ მუშაობას. ამხ. სანაძის განცხადებით სახელმწიფო უნივერსიტეტს პირველ სექტემბრამდე ექნება 2000 ახალი პარტა 60 კათედრა, ყველა აუდიტორიისათვის დაფა. უნივერსიტეტის მთელი შენობა იქნება ტელეფონიზირებული და რადიოფიცირებული, შეღებილი იქნება და გარემონტებული უნივერსიტეტის აუდიტორიები, პარტები, დაფები და სხვა. მოეწყობა სამკითხველო სპეციალური **განათებით** და სხვ.

— ამხ. სანაძის შემდეგ მოკლე ინფორმაციით სასწავლო ნაწილის მუშაობის შესახებ გამოვიდა პრორექტორი სასწ. ნაწილში ამხ. **ჯანელიძე**, რომელმაც განაცხადა— სასწავლო გეგმა შედგენილია და ამ დღეებში დამტკიცდება ზემდგომ ორგანოებში. 280 პროგრამიდან უკვე 273 გამზადებული გვაქვს დასაბეჭდად. ჩვენს გამომცემლობაში დაიბეჭდება 17 ახალი სახელმძღვანელო. ჯერ კიდევ მოუწესრიგებელია ანალიზური ქიმიის, ნიადაგთმცოდნეობის და ზოოლოგიის ლაბორატორიის ბინის საკითხი, უნდა გაფართოვდეს სამკითხველო, ოთახების მიმატებით და სხვ.“.

წინადადებით სიტყვებში გამოვიდნენ ამხ. კ. სულაქველიძე [illegible] კური ფაკულტეტიდან დ. ცხაკაია, ქურდიანი, ბიწაძე, მერკვილაძე, მირცხულავა, სანიკიძე, გეგეჭკორი, მ. ჩიკვაიძე, მირიანაშვილი, და სხვა.

კამათში გამოსული ამხანაგები საქმიან თვითკრიტიკით აღნიშნავდენ ახალი სასწავლო წლისათვის სამზადისის უკმარისობას, სამართლიანად აკრიტიკებდენ სამეურნეო დარგში ჯერ კიდევ თვალსაჩინო ნაკლოვანებებს. და საქმიანი წინადადებით მოითხოვდენ მის გამოსწორებას.

შეაჯამა რა თათბირი ამხ. ორაგველიძემ აღნიშნა—ჯერ კიდევ **სამეურნეო დარგში ჩატარებული მუშაობა არა დამაკმაყოფილებელია**, თუ ჩვენ ამ ტემპით გავაგრძელებთ მუშაობას, ახალი სასწავლო წელს სრული მომზადებული ვერ შევხვდებით, საჭიროა მობილიზაცია გაუკეთოთ მთელ ჩვენ ძალებს, სამეურნეო ნაწილის მუშაკებს რათა დაკვრითი წესით გამოვასწოროთ სამეურნეო დარგში არსებული გარღვევები და ახალ სასწავლო წელს მომზადებული შევხვდეთ. ჩვენ პირველ აგვისტოსათვის უნდა გვქონდეს პარტებით, კათედრებითა და დაფებით უზრუნველყოფილი სასწავლო აუდიტორიები, ასევე რემონტით. ამ საქმის ჩაშლის მთელი პასუხისმგებლობა ეკისრება სამ. დარგს, კერძოდ სანაძეს. სამეურნეო ნაწილმა უნდა შეადგინოს მტკიცე კონკრეტული გეგმა უნდა გამოჰყოს პირველ რიგის სამუშაოები მეორე რიგის სამუშაოებისაგან. ამ აზრით სამეურნეო დარგი ვალდებულია პირველ რიგში მოაწესრიგოს სამკითხველოს, საბავშო ბაღისა და რიგის სამუშაოებზე კი შემდეგ იფიქროს“.

ამხ. ორაგველიძემ სამართლიანად გააკრიტიკა სამეურნეო დარგში ჯერ კიდევ უკმარისი, სამზადისი რომლიდანაც სამეურნეო ნაწილმა საჭირო დასკვნები უნდა გამოიტანოს, რომ მოზადებული შეხვდეს აუდიტორიები, კათედრები და ლაბორატორიები — სტუდენტობას და პროფესურას.

ფიზკულტურის დარგში კადრების მომზადებისათვის

ტფილისის სახუნივერსიტეტთან ჩამოყალიბებული ფიზკულტურის ფაკულტეტი მიზნად ისახავს მისცეს მსმენელთ ფიზკულტურის დარგში უმაღლესი განათლება; მოამზადოს თეორიულად და პრაქტიკულად უმაღლესი კვალიფიკაციის პედაგოგი-სპეციალისტები.

ფ. კ. ფაკულტეტის მიზანია მისცეს მსმენელებს უმაღლესი ფიზკულტგანათლება სამი განხრით:

I სპორტული მეთოდური განხრით.

ამ პროფილის სპეციალისტი წარმოადგენს სპორტის სხვადასხვა უმაღლესი კვალიფიკაციის ტრენერს, რომელსაც სპორტ-ტექნიკური და მეთოდური ფიზკულტგანათლება, განვითარება, ცოდნა და დახელოვნება აქვს მიღებული პოლიტექნიზმის პრინციპზე ესე იგი, გარდა თავის სპეციალური დარგისა, მას აქვს აგრეთვე საკმაო ცოდნა ყველა დანარჩენ დარგებისა. ამ პროფილის სპეციალისტები ესაჭიროება ჩვენს სასპორტო სკოლებს, რომლებიც ამ მხრივ დიდ გაჭირვებას განიცდიან. ეს გარემოება კი ცხადია აფერხებს ჩვენში სპორტ-ტექნიკურ მიღწევათა წინსვლას.

II პედაგოგიურ-მეთოდური განხრით ამ პროფილის სპეციალისტი წარმოადგენს ფიზიკური აღზრდა-განათლების, განვითარების და ფიზიკური გაჯანსაღების დარგების [illegible] თეორიისა და მეთოდიკის ხაზით. ამ პროფილის სპეციალისტი ემზადება აგრეთვე უმაღლეს სასწავლებლებში და ტექნიკუმებში ფიზკულტ-ორგანიზატორის, ფიზკულტხელმძღვანელის თანამდებობის დასაჭერად.

III სამკურნალო-პროფილაქტიური ფიზკულტმეთოდიური განხრით.

ამ პროფილის, სპეციალისტი წარმოადგენს უმაღლესი კვალიფიკაციის ფიზკულტმეთოდისტს, რომელსაც მოუხდება ექიმთან ერთად მის ხელმძღვანელობის ქვეშ მუშაობა სამკურნალო - პროფილაქტიურ დაწესებულებებში, სამკურნალო ფიზკულტურის დარგში.

ფ. კ. ფაკულტეტის მთელი კურსის დამთავრებისათვის საჭიროა 4 წელი. მისი სასწავლო გეგმა და სპეციალური საგნების პროგრამა ძირითადად შედგენილია და დამუშავებულია მოსკოვის სახელმწ. ცენტრ. ფიზკულტინსტიტუტის სასწავლო გეგმისა და პროგრამების მიხედვით.

მიუხედავად მრავალნაირ და ბრკოლებებისა, რაც მოსალოდნელი იყო საქმის დასაწყისში (მსმენელთა კონტიგენტის და მასწავლებელთა შერჩევა, სპორტბაზის გამონახვა და სხვ.) ე. ი. მისი ორგანიზაციულად მოწყობის პერიოდში, დეკანატმა რექტორატის და პარტიული კომიტეტის ხელმძღვანელობით და დახმარებით, შესძლო სიძნელეების გადალახვა. ფ. კ. ფაკულტეტის საერთო მდგომარეობა, როგორც აკადემიურ სწავლების, ისე დისციპლინის მხრივ თანდათანობით მტკიცდება, ყალიბდება და ნორმალურ კალაპოტში დგება.

აკადემიური სწავლების გარდა ფაკულტეტზე ფართოდ არის გაშლილი სპორტული, სკოლის გარეშე (სექციური) მუშაობა.

ფ. კ. ფაკულტეტის ყველა სტუდენტი უზრუნველყოფილია გაძლიერებული სტიპენდიით.

როგორც ფ. კ. ფაკულტეტისათვის, ისე მთელ უნივერსიტეტისათვის მეტად მტკივნეულ საკითხს წარმოადგენს სასპორტო ბაზით (ტანსავარჯიშო დარბაზი, მოედანი და სხვ.) არა საკმაოდ უზრუნველყოფა. საჭიროა ამ მხრივ ზომების მიღება.

ამ რიგად ფიზკულტმუშაკების, კვალიფიციურ კადრების მომზადების საქმეს, ჩვენში ჩაეყარა მტკიცე საძირკველი. არსებული ფიზკულტურის ტექნიკუმი, რომელმაც უკვე იდღესასწაულა თავის პირველი გამოშვება და ახლად დაარსებული ფიზკულტფაკულტეტი, დიდ მომსახურეობას გაუწევს ჩვენში ფიზკულმოძრაობას და კვალიფიციურ კადრების მომზადებას, რითაც უზრუნველყოფილი იქნება ნიშან „მ. შ. თ.“ I და II საფეხურის კომპლექსის საფუძველზე ფიზკულტურელთა სპორტულ მიღწევების წარმატებითი ამაღლება.

დოც. **მღებრიშვილი.**

(ფ. კ. ფაკ, დეკანი).

„მალე შეასრულებ ნორმას სახლში მალე წახვალ“

უმაღლეს სასწავლებელთა მუშაობისა და უმაღლესი სკოლის ხელმძღვანელობის შესახებ ს. ს. რ. კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცეკას 13 ივნისის დადგენილების შემდეგ ზედმეტია კომენტარიები საწარმოო პრაქტიკის უდიდესი მნიშვნელობის შესახებ. მიუხედავად საწარმოო პრაქტიკის ასეთი დიდი მნიშვნელობისა, როგორც ეს სახკომსაბჭოს და ცეკას ხსენებულ დადგენილებაშია ხაზგასმული, ჯერ კიდევ მას (საწარმოო პრაქტიკას) არა აქვს ჯეროვანი ხელმძღვანელობა.

ამ ცოდვისაგან ჩვენი უნივერსიტეტის ეკონომიური ფაკულტეტიც არარის დაზღვეული. ამ ფაკულტეტთან ჩამოყალიბებულია თეორიული პოლიტ-ეკონომიის განყოფილება. დეკანატის ზოგიერთმა მუშაკმა „გაუგებრობით“ თეორიული განყოფილება წარმოიდგინა ისეთ პროფილად, რომელსაც ვერ შეესაბამება პრაქტიკა და ამითაა, ალბათ, გამოწვეული ის ფაქტი, რომ ამ განყოფილების საწარმოო პრაქტიკას დეკანატი სთვლის უმნიშვნელო საქმედ და დღემდის ამ განყოფილების სტუდენტებს საწარმოო პრაქტიკა არ გაუვლიათ. აი, ფაქტებიც.

გ/წელს ეკ. ფაკულტეტმა თეორიული განყოფილების სტუდენტები გაგზავნა სხვადასხვა წარმოებაში. მაგრამ მარტო გაგზავნა არ ნიშნავს ყველაფერს. უმთავრესია როგორია პრაქტიკანტზე ხელმძღვანელობა, კონტროლი, რა პირობები აქვს სტუდენტს შექმნილი პრაქტიკის ადგილზე. უმაღლეს სასწავლებელში დაბრუნების შემდეგ შესრულებული სამუშაოს ანგარიშგება და სხვ. აი, ყველაფერი რასაც გვერდს, ვერავითარ შემთხვევაში, ვერ აუვლით. მაგრამ გაუგებარი მიზეზების გამო დეკანატმა ყოველივე ეს „ჩასთვალა გაუქმებულად“. ბევრი სტუდენტი პრაქტიკის ადგილზე არ გამოცხადებულა. უმაღლეს სასწავლებლებში დაბრუნებისას კი არც ერთ სტუდენტისათვის არ უკითხავთ თუ რა გააკეთა მან პრაქტიკაზე ყოფნის დროს.

ასე იყო შარშან, წელს კი უფრო უსიცოცხლოდ ჩატარდა პრაქტიკა: პრაქტიკანტი სტუდენტები უნივერსიტეტში იქნენ დატოვებული, არქივების და ნაბეჭდ გაზეთის მასალებზე შესაჩვევად. პრაქტიკის ხელმძღვანელმა პ. გუგუშვილმა პრაქტიკანტებს წინასწარ მისცა მთელი პრაქტიკის პერიოდისთვის სამუშაო ნორმა და ასე მოახსენა: „ეს ნორმები უსათუოდ უნდა გააკეთოთ. ვინც ადრე დაამთავრებს სახლშიც ადრე წავა“. რჩევა დარიგების ამ სიბრძნეს სტუდენტებმა თავიდანვე აუღეს ალღო, თითქმის სულ ყველამ ერთ კვირაში შეასრულა მოცემული ნორმები და სახლში წავიდნენ. აი, როგორ დაახურდავეს საწარმოო პრაქტიკის შინაარსი „მალე შეასრულებ ნორმას სახლში მალე წახვალ“. თურმე არ ყოფილა საჭირო მასალებზე სისტემატური მუშაობა, დაკვირვება და შეჩვევა. ამის შემდეგ გაუგებარი რჩება თუ რა საჭირო იყო პრაქტიკის ორი თვით გადათვალისწინება მაშინ, როდესაც ყველაფერი მოცემული ნორმის შესრულებაზე ყოფილა დამოკიდებული.

პრაქტიკის, ტექნიკურადაც არ იყო მოწესრიგებული; პრაქტიკანტს სახლიდან უნდა მოეტანა საწერკალამი და მელანი, წინააღმდეგ შემთხვევაში ვერ ხერხდებოდა მისი დაშვება პრაქტიკაზე. დაუჯერებელი ამბავია ყველაფერი ეს, მაგრამ ფაქტია.

თვით მკითხველმა გააკეთოს დასკვნა: ეწოდება თუ არა ამას საწარმოო პრაქტიკა?

პრაქტიკა უხელმძღვანელოდ, უკონტრო-ლოდ, უპროგრამოდ...

უმაღლეს სასწავლებელთა მუშაობისა და უმაღლესი სკოლის ხელმძღვანელობის შესახებ ს. ს. რ. კავშირის სახკომსაბჭოს და საკ. კ. პ. (ბ) ცეკას 23 ივნისის დადგენილებაში ნათქვამია: „სტუდენტოა საწარმოო პრაქტიკის, სწავლების ამ დიდ მნიშვნელოვანი შემადგენელი ნაწილის, ჯეროვანი ხელმძღვანელობა ჯერ კიდევ არარის... არარის სტუდენტთა მიერ საწარმოო პრაქტიკის გავლის აუცილებელი კონტროლი. არარის შესრულებულ სამუშაოს სასტიკი ანგარიშგება პრაქტიკიდან უმაღლეს სასწავლებელში სტუდენტის დაბრუნების შემდეგ“.

ჩვენი უნივერსიტეტის სამართლის ფაკულტეტის დეკანატმა დღესაც არ იცის თუ გასულ წელს ვინ გაიარა საწარმოო პრაქტიკა. პრაქტიკანტი სტუდენტები მოკლებული იყვნენ დეკანატის ყოველგვარ ხელმძღვანელობას და კონტროლს. ფაკულტეტს არ შეუმოწმებია პრაქტიკიდან დაბრუნებული სტუდენტების მუშაობა, თუ რა გააკეთეს მათ პრაქტიკის ადგილზე.

არც წელსაა პრაქტიკის საქმე უკეთეს მდგომარეობაში; პრაქტიკანტებისათვის არავის ჩაუტარებია ახსნა-განმარტება პრაქტიკის ორგანიზაციისა და იმ გეგმის შესახებ, რომლითაც უნდა წარმართოს პრაქტიკის ადგილზე სტუდენტმა მუშაობა.

საწარმოო პრაქტიკის პროგრამა ძალზე სქემატური და არაფრისმთქმელია. ეს ითქმის განსაკუთრებით შრომა-გასწორების განყოფილების პროგრამაზე, რომელიც კითხვარს უფრო ჰგავს ვიდრე პროგრამას. აი რას ვკითხულობთ ამ „პროგრამაში“: „....როგორ არის გაშლილი და რა შედეგი აქვს მიღწეული წერაკითხვი უცოდინარობის და მცირე მცოდნეობის ლიკვიდაციის სკოლებს და წრეებს“. „ვინ ხელმძღვანელობს პოლიტიკურ აღმზრდელობით მუშაობას“. „სოც-შეჯიბრისა და დამკვლერობის გაშლა“; „დაჯილდოვება საწარმოო მიღწევათა გამო“ და ა. შ.

აშკარაა, ასეთი „ხელმძღვანელობითა“ და წყალწყალა პროგრამებით სტუდენტები ვერ შეეჩვევიან „პრაქტიკასთან თეორიის შეხამებას, მათ მიერ უმაღლეს სასწავლებელთა კედლებში მიღებული ცოდნის შემოწმებას გამოცდილებით“.

შ. ხ.

პ/მგ. რედაქტორი ს. გეგენავა.

ტფილისის სახ. უნივერსიტეტის ტიპო-ლითოგრაფია მთავლიტის რწმუნებული № ბ-7274